

Bulletin Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV 3/2013

Obsah

B. Matoušek: Prof. RNDr. Alexander Ladislaus Gregorius Dudich, CSc. sedemdesiatročný	1
B. Matoušek: Jaroslav Svatoň osemdesiatročný	15
Z. Krumpálová: Arachnológ a jubilant Mgr. Jaroslav Svatoň	20
Z. Krumpálová: Jubilant profesor Miroslav Krumpál	21
V. Kubovčík: Jarné pozorovanie vtákov	29
V. Franc: Stáva sa zoológ ohrozeným druhom na Slovensku?	31
K. Hensel: Postgraduálne a doktorandské štúdium v odbore Zoológia na Slovensku v rokoch 1990 – 2010	38
Praktický kurz „Drobné cicavce (hmyzožravce a hlodavce) Slovenska“	41
V. Kubovčík: „Zoologický kokteil“ putuje na východ Slovenska	42
7 th Central European Dipterological Conference	42
Aplikovaná ornitológia 2013	42
87 th Annual Meeting of the German Society of Mammalogy	42
11. Arachnologická konferencia	43
Ekológia 2013	43
Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku	43
28 th European Congress of Arachnology	43

* * *

Prof. RNDr. Alexander Ladislaus Georgius Dudich, CSc. sedemdesiatročný

Popredný slovenský zoológ, parazitológ, hlavne sifonapterológ, ale aj ornitológ a mammaliológ, vysokoškolský pedagóg, ochranca prírody a publicista prof. RNDr. Alexander Dudich, CSc. dožil sa minulého roka svojho významného životného jubilea – sedemdesiat rokov. Je to vedecký pracovník, ktorý vykonal pre rozšírenie poznania slovenskej (a nielen slovenskej) prírody veľa, preto využívame túto príležitosť, aby sme podrobnejšie predstavili širšej

odbornej verejnosti jeho curriculum vitae i publikačnú aktivitu.

Prof. RNDr. Alexander Dudich, CSc. v predchádzajúcom roku oslávil svoje významné životné jubileum. Na kongrese „Zoológia 2012“, 18. Feriancove dni pri preberaní blahoželania od prof. Ing. Rudolfa Kropila, CSc., rektora Technickej univerzity vo Zvolene (foto P. Koreň).

Narodil sa v známej učiteľskej tekovskej rodine 15. októbra 1942 v Kameníne (okres Nové Zámky). Po skončení stredoškolských štúdií zapísal sa na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú po obhájení svojej diplomovej práce „Mikromammália Demänovskej doliny“ ukončil v roku 1964 s titulom promovanej biológ. Nasledovalo desať rokov pôsobenia na Katedre zoológie Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre, kde začal pôsobiť ako výskumný pracovník (1964–1973). Jeho túžba pracovať plnou mierou v teréne však prevládla a nasledujúci rok už pracuje na Ústave experimentálnej farmakológie Slovenskej akadémie vied a to konkrétne na novovzniknutom teriologicko-parazitologickom pracovisku výskumnej stanice tohto ústavu na Starých Horách. Našiel tu podstatne širšie možnosti pracovať v teréne, ale i novovznikajúci výborný kolektív nadšených zoológov. Tu pôsobil v rokoch 1974–1991 a o výsledkoch jeho práce najlepšie svedčí publikačná

exkurzii so žiakmi v prírode nemôže zdvihnúť na zemi jednotlivo ležiace pero myšiaka, d'atľa alebo sovy. Pritom pri cestách sa často nájdu dobité vtáky, zrazené autami. Šofér takmer vždy ujde, a žiadne porušenie zákona nikto nekonštatuje. To je ale čistá schiza!...

Celkom na záver jedno zamyslenie, ktoré veľmi dobre ilustruje postavenie zoológie (a vedy vôbec) v hierarchii hodnôt „modernej“ (nielen slovenskej) spoločnosti. Koncom 70-tych rokov dostal prof. Konrad Lorenz Nobelovu cenu za zásluhy o konštituovanie novej vednej disciplíny – etológie. Za celoživotnú prácu, obrovský vedecký a filozofický odkaz celému ľudstvu, obdržal v už dôchodkovom veku čiastku asi 760 000 dolárov. Slušné, nie? O nejaký rok neskôr bola prírodovedná spoločnosť znechutená inou epizódou: Jeden 110-kilový „borec“ (vraj profesionál) vyzval na súboj v ringu iného profika. Za asi 20 minútové mlátenie sa v ringu dostal víťaz 2 milióny dolárov (a ten, čo prehral, dostal 20 000). Na záver sa násťročný nátlak otáčka o zdravom rozume celého ľuďsta: Čo také mimoriadne vykonali títo dvaja páni pre túto civilizáciu? Čím si zaslúžili takúto odmenu, neporovnateľnú a hanebnú v porovnaní s celoživotným odkazom slávneho vedca?...

...a ešte jeden slovenský paradox. Videli ste medzi „celebritami“ a tzv. smotánkou špičkových vedcov, univerzitných profesorov, doktorov vied, vynikajúcich chirurgov?... Veľmi nie. A práve tí by tam mali tvoriť väčšinu.

Po prečítaní tohto článku si čitateľ zrejme uvedomí, že táto spoločnosť je chorá. Nájde sa už konečne dieťa, čo do zástupu „moderných“ Slovákov na začiatku 21. storočia zvolá: „Ale veď kráľ je nahý!“

Post scriptum 1

A predsa som zabudol spomenúť jeden dôvod, prečo som napísal tento článok. Poznám zopár mladých ľudí, ktorí ozaj milujú prírodu, a sú medzi nimi aj moji diplomanti. Viem, že chcú zasvätiť svoj život skúmaniu a ochrane prírody, zvlášť hmyzu a pavúkov. Bojím sa však, že niekedy v budúcnosti budú nútení nájsť si iné zamestnanie... – možno budú informatici, prekladatelia, vodiči, obchodníci alebo budú makat' v montážnej hale. Ak to týmto smerom ďalej pôjde, tak 'klasického' zoológa (biológa) o 10 – 15, maximálne o 20 rokov na Slovensku nikto nezamestná...

Post scriptum 2

Na začiatku som použil dosť tvrdé slovo «zakliata krajina», na ktoré by mohli niektorí čitatelia zle reagovať. Preto som dlhý vysvetlenie, kto „zakliat“ túto

v minulosti krajšiu krajinu, ako dnes. V prvom rade Slovensko zakliat tento nepodarený systém – ktorý je údajne najlepší z (vraj) ešte menej podarených systémov riadenia štátu –, zaťažený takými patologickými symptómami, ako je závisť, nenávisť, pýcha, nenažranosť a povýšenectvo. Spoločným menovateľom týchto nepekných slov je ale jedovatá túžba po majetku, po latinsky «amor sceleratus habendi» – fráza používaná už v Rímskej ríši. Lenže aj Antický Rím padol, pretože bol otrávený práve týmto jedom...

Literatúra

- ČEPELÁK S. (1996): Sú entomológovia hrozbou pre ohrozené druhy hmyzu? Chránené územia Slovenska (SAŽP, Banská Bystrica) 27: 21.
- ČEPELÁK S. & KIZEK T. (2012): Toto sme asi nechceli... Enviromagazín (SAŽP, Banská Bystrica) 4/2012: 11.
- FRANC V., 1996: Biológia v závoze. Pedagogické rozhľady (Metodické centrum MŠ, Banská Bystrica), p. 16-18.
- FRANC V., 1998: Postavenie zoológie vo vyučovaní prírodovedných predmetov na základných a stredných školách. Zborník referátov z medzinárodnej konferencie 'Biologické dni', Univ. K. Filozofa (Nitra), p. 103-104.
- FRANC V. (2011): O „zoologickej gramotnosti“ a budúcnosti zoológie v 21. storočí (zvlášť na Slovensku). In: STLOUKAL E. (ed.), Zborník abstraktov z konferencie 17. Feriencove dni, Bratislava 24. – 25. 11. 2011, p. 10-11.
- LORENZ K. (1973): Acht Todsünden der zivilisierten Menschheit. R. Ripper & Co. Verlag, München, 78 pp.
- OBERBERGER J. (1959): Kapitoly o broucích. Orbis, Praha, 225 pp.
- PAPÁČEK M., MATĚNOVÁ V., MATĚNA J. & SOLDÁN T. (1997): Zoologie. Scientia, Praha, 285 pp.
- ZAHRADNÍK J. (1974): Svět brouků. Práce, Praha, 254 pp.

Abstract Will a zoologist become to be a threatened species in Slovakia? The position of 'classic' (basic, non-applied) zoology and zoologists in Slovakia is unfavourable at least for the last 15 years. This concerns the whole biology as well. However it highly contrasts with the situation in the surrounding Poland and the Czech Republic, where these sciences are developed properly both in schools and the practice till now. Bad state of zoology (biology) in Slovakia reflects in this ways: (1) Deformation of value hierarchy of young people which mostly prefer easy and gainful fields of study, including the law, economy or financial management. But, subsequently (2) Their intention to study zoology and biology is decreasing year by year. (3) This is also caused by inappropriate, nearly inapplicable conception of education of biology in both basic and grammar schools. This conception is theoretical and «anti-taxonomical» and accordly the level of students' knowledge in the practical zoology (and biology) is surprisingly weak. (4) The number of journals and books in the sphere of zoology and nature history and protection issued in Slovakia is apparently decreasing. (5) The scientific societies have a weak status in Slovakia and the number of members is mostly scaling down. (6) But, the worst of all, the number of specialists able to identify particular groups of animals properly is also decreasing year by year. It is sad, but the research of insects in one National Park in Slovakia had been recently carrying out by specialists from the Czech Republic, because deficiency of properly skilled people from Slovakia started to be perceivable. It is not out of the question that a zoologist will gradually become to be a threatened species in Slovakia. What to do in this heavy situation?

1. It is urgently necessary to revise and rebuild the conception of education of zoology (and biology) in basic, but especially grammar schools, including the schedules and new school-books. An excellent school-book from the Czech Republic (worked up by PAPÁČEK et al., 1997) should be exemplary, being one of the best school-books of zoology in Europe. The new school-book have to be refilled by the «most zoological» subject – a large scale of specific animals. Perhaps the Slovak translation of the school-book referred above will be the best (and the simplest) solution.
2. A teacher in the school should not deal with a standard school-book only; it is necessary to apply additional and supplementary tools and sources, including journals, illustrated field guides, recordings of bird-and-insect voices, DVD films and web-sites, of course.
3. It is advisable to issue more journals, illustrated books and films in the sphere of zoology and biology. These sciences deserve much more attention in the television especially.
4. It is necessary to increase the social status of scientific societies in Slovakia; they ought to have well-made active bilingual web-sites, of course.
5. It is necessary to promote the scientific competentions and conferences (very popular and recognized 2–3 decades ago), because the future specialists in botany, zoology and ecology are just coming from and forming in referred actions.
6. Employees in the sphere of referred sciences (teachers, lecturers, field researchers) should be distinctly higher, because they are mostly inadequate.

Key words education of zoology and biology, new conception of education, inappropriate position of zoology in Slovakia, decreasing number of scientists, ways how to improve the situation

Valerián Franc

Katedra biológie a ekológie

Fakulta prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica

e-mail: Valerian.Franc@umb.sk

* * *

Postgraduálne a doktorandské štúdium v odbore Zoológia na Slovensku v rokoch 1990 – 2010

Zákom č. 172/1990 Zb. zo 4. mája 1990 o vysokých školách sa pre absolventov vysokoškolského štúdia zaviedlo postgraduálne štúdium (§ 22). Absolventom postgraduálneho štúdia sa priznával akademicko-vedecký titul „doktor“ (v skratke „Dr.“). Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej PríF UK) bola školiacim pracoviskom s celoslovenskou pôsobnosťou. Garantmi postgraduálneho štúdia v odbore Zoológia sa stali prof. RNDr. Zora Feriancová-Masárová, DrSc., RNDr. Jozef Halgoš, DrSc., prof. RNDr. Karol Hensel, CSc. (predseda), RNDr. Branislav Matoušek, CSc. a doc. RNDr. Ivan Országh, CSc.

V akademickom roku 1991/1992 PríF UK prijala prvých šiestich poslucháčov na toto štúdium. Boli to: Mgr. Viera Genzorová, Mgr. Alexandra Jedličková (na

dennú formu), RNDr. Jozef Čarnogurský, Mgr. Ján Kautman, RNDr. Zuzana Krumpálová rod. Ondrejková, RNDr. Alexander Tirinda a Mgr. Alfréd Trnka (na externú formu). V nasledujúcich rokoch to boli:

1992/1993 – Mgr. Evgenia Švecová rod. Tsami (denn.) a RNDr. Eduard Stloukal (ext.).

1993/1994 – Mgr. Peter Ľupták, Mgr. Martin Szentivány (denn.), Mgr. Martin Kundrát a PaedDr. Janka Schlarmannová rod. Malíková (ext.).

1994/1995 – Mgr. Achile Kanhonou, Mgr. Beatrice Kvaszová (denn.) a Mgr. Xénia Koděrová rod. Psotová (ext.).

1995/1996 – Mgr. Martin Tomovčík (denn.), Mgr. Martin Ferák, RNDr. Zuzana Krumpálová rod. Ondrejková, Mgr. Ondrej Petrus a RNDr. Marcel Uhrin (ext.). Do 2. ročníka prestúpil z odboru ekológie Mgr. Marcel Horváth.

1996/1997 – Mgr. Ivan Bartík, Mgr. Peter Fend'a, Mgr. Rudolf Jureček, Mgr. Andrej Krajča, Mgr. Eva Jankovská rod. Koščová (denn.), Mgr. Peter Baláž, Mgr. Emília Elexová rod. Patakiová a Mgr. Radoslav Mráz (ext.).

Zákom Národnej rady Slovenskej republiky č. 324/1996 z 23. októbra 1996, ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 172/1990 Zb., sa postgraduálne štúdium zmenilo na doktorandské štúdium (§ 22) ako najvyšší druh vysokoškolského vzdelávania. Na tento účel zriaďovali vysoké školy alebo fakulty a externé vzdelávacie inštitúcie spoločné odborové komisie (ďalej SOK). Dovtedajší študenti postgraduálneho štúdia boli podľa § 43a ods. 3 tohto zákona preradení na doktorandské štúdium. Účinnosťou tohto zákona sa zároveň zastavilo prijímanie nových aspirantov na všetky formy vedeckej výchovy (zavedenej zákom č. 58/1950 Národného zhromaždenia o vysokých školách) a stanovilo sa, že vedecká výchova môže skončiť najneskôr do 31. decembra 1998. Dovtedajším vedeckým aspirantom sa podľa § 43a ods. 2 umožnil prestup na doktorandské štúdium na ich vlastnú žiadosť. Učinili tak PaedDr. Ján Koščo, Ing. Ladislav Roller, Mgr. Marta Illyová rod. Skybová, RNDr. Peter Mašán, Mgr. Jana Fričová, Ing. Tomáš Čejka a RNDr. Miroslav Dravecký. Následne, 15. mája 1997, nadobudla účinnosť Vyhláška MŠ SR č. 131/1997 Z. z. zo 7. mája 1997 o doktorandskom štúdiu.

Vedecká rada PríF UK schválila na svojom zasadaní 18. apríla 1997 návrh na zriadenie 32 vedných odborov doktorandského štúdia (medzi nimi aj odbor Zoológia) a požiadala Ministerstvo školstva SR o priznanie práva konať doktorandské štúdium, dizertačné skúšky, obhajoby dizertačných prác a udeľovať absolventom tohto štúdia vedecko-akademickú hodnotu „philosophiae

doctor“ v skratke „PhD.“ Akreditačná komisia, poradný orgán vlády SR, na prelome októbra a novembra 1997 odporučila Ministerstvu školstva SR toto právo priznať. Ministerstvo potom dekrétmi č. 4585/1997 – 196-ÚP zo 7., 10. a 19. novembra 1997 toto právo fakulte priznalo.

Dekan PríF UK doc. RNDr. Vladimír Ferák, CSc. požiadal 4. júna 1997 predsedu rady garantov prof. Karola Hensela, CSc. o zvolenie zástupcov ustanovizní, ktoré majú záujem o vykonávanie doktorandského štúdia, za účelom skonštituovania spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia v odbore Zoológia. Dňa 9. júla 1997 sa zišli zástupcovia dvoch ustanovizní, ktoré požiadali o vykonávanie tohto štúdia, konkrétne Ústavu zoológie SAV a PríF UK, a navrhli 15 členov komisie takto: doc. RNDr. A. Dudich, CSc. (Katedra ekológie TU Zvolen), prof. RNDr. K. Hensel, CSc., doc. RNDr. L. Jedlička, CSc., RNDr. J. Klembara, CSc., RNDr. L. Kocian, CSc., doc. RNDr. M. Novacký, CSc., doc. RNDr. I. Országh, CSc., doc. RNDr. J. Veselovský, DrSc. (PríF UK), RNDr. J. Holčík, CSc., doc. RNDr. I. Hudec, CSc., RNDr. M. Kozánek, CSc., RNDr. J. Krištofik, CSc., RNDr. M. Labuda, CSc., RNDr. M. Lisický, CSc. a RNDr. F. Šporka, CSc. (Ústav zoológie SAV). O vykonávanie doktorandského štúdia v odbore Zoológia požiadal 10. septembra 1997 aj Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene. Preto sa do zoznamu priradil pracovník tejto inštitúcie RNDr. A. Krištín, CSc., a to namiesto RNDr. M. Lisického, CSc., pretože SOK mohla mať maximálne 15 členov. Tento návrh schválila vedecká rada PríF UK 26. septembra 1997.

V zmysle metodického usmernenia MŠ SR č. 2615/1997-163-UP prebehlo dňa 15. októbra 1997 ustanovujúce zasadanie SOK doktorandského štúdia vo vednom odbore 15-06-9 Zoológia, ktoré viedol z poverenia dekana PríF UK prof. RNDr. Karol Hensel, CSc. Na tomto zasadaní sa prediskutoval a schválil návrh rokovacieho a organizačného poriadku komisie, prebehla tiež voľba funkcionárov komisie. Za predsedu bol zvolený prof. RNDr. Karol Hensel, CSc., za podpredsedu RNDr. M. Kozánek, CSc. a za tajomníka RNDr. L. Kocian, CSc. Ministerstvo školstva SR dňa 1. júna 1998 oznámilo, že berie na vedomie zvolenie prof. K. Hensela, CSc. do funkcie predsedu SOK zriadenej podľa § 21 ods. 4 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov za účelom doktorandského štúdia vo vednom odbore doktorandského štúdia 15-06-9 Zoológia a registruje ju pod evidenčným číslom 052/98. Zároveň schválilo zloženie komisie a jej funkcionárov v zhode s podaným návrhom.

V nasledujúcich rokoch PríF UK prijala týchto poslucháčov doktorandského štúdia:

1997/1998 – Mgr. Sylvia Iróová, Mgr. Ing. Peter Muránský, Mgr. Alena Šedivá, Mgr. Michaela Ševčíková, Mgr. Andrea Šimková (denn.), Mgr. Anderj Mock a Mgr. Jarmila Ondříková (ext.).

1998/1999 – Mgr. Fedor Čiampor, Mgr. Eva Enderlová, Mgr. Klára Hanicová, Mgr. Peter Ľuptáčík, Mgr. Danka Némethová, Mgr. Radovan Václav (denn.), Mgr. Jozef Mižura, Ing. Milan Olekšák a RNDr. Ivo Rýchlik (ext.).

1999/2000 – Mgr. Martina Hudcovicová, Mgr. Milan Mešter, Mgr. Peter Miklós, Mgr. Petra Vlasáková, Mgr. Zuzana Zaťovičová (denn.) a Mgr. Roman Csefalvay (ext.).

2000/2001 – Mgr. Dávid Jandzík, Mgr. Martin Mrva, Mgr. Terézia Rolníková, Mgr. Erika Schniererová, Mgr. Veronika Taragel'ová, Mgr. Zuzana Višňovská (denn.), Mgr. Eduard Jendek a Mgr. Miloslav Zuziak (ext.).

2001/2002 – Mgr. Matúš Haviar, Mgr. Stanislav Kupčok, Mgr. Iveta Potančoková (denn.) a Mgr. Patrik Kormančík (ext.).¹

Dňa 1. apríla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 131/2002 Z. z. z 21. februára 2002 o vysokých školách, ktorý v § 15 ods. 17 stanovil, že doktorandské štúdium odborne sleduje a hodnotí odborová komisia zriadená podľa vnútorného predpisu vysokej školy alebo fakulty. Týmto sa začala nová éra doktorandského štúdia. Podľa smernice rektora Univerzity Komenského č. 6/2004 o Organizácii doktorandského štúdia na Univerzite Komenského s účinnosťou od 1. septembra 2004 zriadila PríF UK osobitým predpisom pre každý novo akreditovaný študijný odbor odborovú komisiu podľa nových smerníc. Študenti doktorandského štúdia vo vedných odboroch zriadených podľa predpisov platných pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách však mohli dokončiť štúdium podľa predpisov platných v čase ich nástupu na štúdium.

Podľa § 109 ods. 1 a 6 zákona č. 131/2002 Z. z. mohli vysoké školy prijímať študentov na doktorandské štúdium vo vedných odboroch zriadených podľa predchádzajúcich predpisov (t. j. podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 324/1996) aj v akademických rokoch 2002/2003 a 2003/2004, pričom práva konať doktorandské štúdium, dizertačné skúšky a obhajoby dizertačných prác a udeľovať vedecko-akademické hodnosti v príslušných vedných odboroch priznané podľa týchto predpisov mali zaniknúť do 31. decembra 2009. Zákon č. 528 zo 6. novembra 2003, ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 131/2002 Z. z.

¹ Za poskytnutie niektorých údajov ďakujem prof. RNDr. Ľudovítovi Kocianovi, CSc. a RNDr. Jánovi Krištofikovi, CSc.

predĺžil oba termíny o rok (prijímanie študentov aj v akademickom roku 2004/2005 a zánik práv k 31. decembru 2010). Preto PríF UK v nasledujúcich akademických rokoch prijala týchto študentov:

2002/2003 – Mgr. Juraj Hajdu, Mgr. Natália Kostúrová, Mgr. Matúš Kúdela, Mgr. Ladislav Šimo (denn.), Ing. Mária Bod'ová, Mgr. Zuzana Grujbárová, Mgr. Dáša Hlúbiková, RNDr. Zuzana Šátková a Mgr. Zdenko Šindler.

2003/2004 – Mgr. Michal Baláž, Mgr. Alexander Čanády, Mgr. Zuzana Pastuchová, Mgr. Martina Pašková, Mgr. Karolína Sobeková, Mgr. Ľubomíra Štiavnická, Mgr. Katarína Trubenová, Mgr. Ivana Valachová (denn.) a RNDr. Ľubomír Pančíšin (ext.).

2004/2005 – Mgr. Miroslav Dravecký, Mgr. Martina Jurčovičová, Mgr. Danica Keszeliová, Ing. Radovan Smolinský, Mgr. Ivan Štrbík, Mgr. Miroslav Švaňa (denn.) a Ing. Michal Králik (ext.).

Školiteľmi poslucháčov postgraduálneho/ doktorandského štúdia boli: RNDr. Jaroslav Černý, CSc., RNDr. Alžbeta Darolová, CSc., prof. RNDr. Zora Feriancová-Masárová, DrSc., RNDr. Peter Gajdoš, CSc., prof. RNDr. Jozef Halgoš, DrSc., RNDr. Vladimíra Hanzelová, DrSc., prof. RNDr. Karol Hensel, CSc., RNDr. Juraj Holčík, CSc., prof. RNDr. Peter Holec, CSc., prof. RNDr. Igor Hudec, CSc., prof. RNDr. Ladislav Jedlička, DrSc., RNDr. Stanislav Kalúz, CSc., RNDr. Mária Kazimírová, CSc., doc. RNDr. Jozef Klembara, CSc., prof. RNDr. Ľudovít Kocian, CSc., RNDr. Ľubomír Kováč, CSc., RNDr. Milan Kozánek, CSc., RNDr. Ján Krištofik, CSc., prof. RNDr. Il'ja Krno, DrSc., prof. RNDr. Miroslav Krumpál, CSc., RNDr. Milan Labuda, DrSc., RNDr. Mikuláš Lisický, CSc., doc. RNDr. Dušan Matis, CSc., RNDr. Branislav Matoušek, CSc., RNDr. Ladislav Mošanský, CSc., doc. RNDr. Martin Novacký, CSc., prof. RNDr. Ivan Országh, DrSc., doc. RNDr. Zlatica Országhová, CSc., RNDr. Karol Pachinger, CSc., RNDr. Miroslav Slovák, CSc., RNDr. Michal Stanko, CSc., RNDr. Ferdinand Šporka, CSc., RNDr. Peter Takáč, CSc., RNDr. Marián Vranovský, CSc. a RNDr. Dušan Žitňan, CSc. Okrem toho školiteľmi konzultantmi boli: doc. RNDr. Milan Gelnar, CSc., Dr. Herbert Hoi, doc. RNDr. Ján Kodada, CSc., RNDr. Vladimír Košel, CSc., RNDr. Oľga Pecháňová, CSc., RNDr. Karel Tajovský, CSc. a doc. MUDr. Ján Vráblic, CSc.

Súčasťou postgraduálneho/ doktorandského štúdia bola aj výučba formou cyklu prednášok v rozsahu 148 vyučovacích hodín. Konala sa vždy v letnom semestri daného akademického roku, a to v rokoch 1992/1993 až 2004/2005. Na cykle participovalo 27 prednášajúcich (17 z PríF UK a 10 z ÚZ SAV) v predmetoch

„*Fylogenieza, taxonómia a klasifikácia živočíchov*“² s rozsahom 80 vyučovacích hodín [Hensel, Košel, Krumpál, Matis, Országh (1993–2005), Feriancová-Masárová, Jedlička (1993–2000), Tirjaková (1993–1997), Beláková (1994–1997), Kalúz (1998–2005), Kocian (2001–2005) a Halgoš (1993)], „*Špeciálna ekológia živočíchov*“ – 30 h. [Štepanovičová (1993–2001), Feriancová-Masárová, Matis (1993–2000), Halgoš (1993–1998), Krno (1993–1997), Kováč (1995–1998, 2001–2003), Šporka (1998–2005), Krištofik, Labuda, Tirjaková (1999–2005), Kocian (2001–2005), Illyová, (2002–2005), Krumpál (2003–2005), Hudec (1998 a 2001), Holčík (1999 a 2000), Košel (1996), Jedlička, Kozánek (1998), Országh (2000) a Hensel (2005)], „*Vybrané kapitoly z morfológie živočíchov*“ – 24 h. [Klembara, Matis, Országh (1995–2005), Hensel (1995–2002), Beláková (1995–1997), Kováč (1999–2005), Kozánek (1999)], *Zoogeografia* – 2 h. [Hensel (1993–2005)] a predmety špecializácie (à 12 h.): *Protozoológia* [Matis (1993–2005)], *Arachnológia* [Krumpál (1995–1998 a 2005)], *Akarológia* [Kalúz (1998 a 1999)], *Entomológia* [Jedlička (1993–1997 a 2002–2003), Kozánek (1999 a 2001), Krumpál (2000)], *Malakológia* [Lisický (1998)], *Ichtyológia* [Hensel (1993–1997, 1999 a 2005), Holčík (1998)], *Herpetológia* [Klembara (1995–1997)], *Ornitológia* [Feriancová-Masárová (1995–1997), Kocian (1998–1999)], *Teriológia* [Feriancová-Masárová (1995–1997), Pachinger (2000)], *Hydrobiológia* [Matis, Košel, Kováč, Krno (1995–1997), Hudec (1998, 2000–2001), Šporka (2000), Vranovský (2001)], *Etológia živočíchov* [Novacký (1995–1997)], *Parazitológia* [Országh (1996–1998), Jedlička, Halgoš (1996–1997), Labuda (2000–2003)] a *Vertebratológia* [Hensel, Kocian (2003–2005), Klembara (2001 a 2005)].

Celkove na PríF UK v rozpätí rokov 1991 až 2005 sa na postgraduálne a doktorandské štúdium v odbore Zoológia prihlásilo a začalo študovať 95 poslucháčov. Z nich štúdium úspešne ukončilo a v rozpätí rokov 1996 až 2010 obhájilo dizertačné práce týchto 47 absolventov: Mgr. Alfréd Trnka, Dr. (1996), RNDr. Jozef Čarnogurský, PhD., Mgr. Viera Stloukalová, PhD. (1998), PaedDr. Ján Koščo, PhD., Mgr. Beatrice Kvaszová, PhD. (1999), Ing. Ladislav Roller, PhD., RNDr. Eduard Stloukal, PhD. (2000), Mgr. Marta Illyová, PhD. (2000), RNDr. Peter Mašán, PhD., RNDr. Andrea Šimková, PhD., Mgr. Radovan Václav, PhD. (2001), RNDr. Emília Elexová, PhD., Mgr. Jana Fričová,

² V prvom roku pod názvom *Fylogenieza živočíšnych skupín, Teoretická taxonómia a Numerická klasifikácia*.

PhD., Mgr. Klára Hanincová, PhD. (2002), Mgr. Fedor Čiampor, PhD., Mgr. Danka Némethová, PhD. (2003), Ing. Tomáš Čejka, PhD., RNDr. Eduard Jendek, PhD., RNDr. Zuzana Krumpálová, PhD., Mgr. Andrej Mock, PhD., Mgr. Martin Mrva, PhD., Mgr. Janka Schlarmannová, PhD., Mgr. Alena Šedivá, PhD., Mgr. Petra Vlasáková, PhD. (2004), Mgr. Andrej Krajča, PhD., Mgr. Veronika Taragel'ová, PhD. (2005), Mgr. Peter Fend'a, PhD., Mgr. Matúš Kúdela, PhD. (2006), RNDr. Michal Baláž, PhD., Mgr. Roman Cséfalvay, PhD., Mgr. Zuzana Čiamporová-Zatovičová, PhD., Mgr. Matúš Haviar, PhD., Mgr. Dávid Jandzik, PhD., Mgr. Natália Kostúrová, PhD., Mgr. Peter Ľuptáčik, PhD., Mgr. Peter Miklós, PhD., Mgr. Ladislav Šimo, PhD., Mgr. Kristína Trubenová, PhD., Mgr. Ivana Valachová, PhD. (2007), Mgr. Martina Hudcovicová, PhD., Mgr. Zuzana Pastuchová, PhD., Mgr. Martina Pašková, PhD., Ing. Radovan Smolinský, PhD., Mgr. Zuzana Višňovská, PhD. (2008), Mgr. Alexander Čanády, PhD. (2009), Mgr. Zuzana Grujbárová, PhD. a Mgr. Karolína Sobeková, PhD. (2010).

Literatúra

Metodické usmernenie MŠ SR č. 2615/1997-163-UP.
 Smernica rektora Univerzity Komenského č. 6/2004 Organizácia doktorandského štúdia na Univerzite Komenského z júna 2004.
 Vyhláška č. 131/1997 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o doktorandskom štúdiu zo 7. mája 1997.
 Zákon č. 58/1950 Zb. Národného zhromaždenia o vysokých školách z 18. mája 1950.
 Zákon č. 172/1990 Zb. o vysokých školách zo 4. mája 1990.
 Zákon č. 324/1996 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky z 23. októbra 1996, ktorým sa menil a doplňal zákon č. 172/1990 Zb.
 Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách z 21. februára 2002 a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 Zákon č. 528/2003 Z. z. zo 6. novembra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Karol Hensel

Katedra zoológie, Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského
 Mlynská dolina B-2, 842 15 Bratislava
 e-mail: hensel@fns.uniba.sk

* * *

Praktický kurz „Drobné cicavce (hmyzožravce a hlodavce) Slovenska“

V týchto chvíľach vo výbore SZS vrcholia prípravy praktického kurzu determinácie a metód výskumu drobných cicavcov s názvom „Drobné cicavce (hmyzožravce a hlodavce) Slovenska“. Určený je pre

všetkých záujemcov o monitoring drobných cicavcov z radov študentov, mladých vedecko-výskumných pracovníkov – začínajúcich teriológov, zamestnancov orgánov ochrany prírody SR ako aj štátnych a mimovládnych organizácií ochrany prírody a ďalších záujemcov a dobrovoľníkov.

Ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*) (foto V. Kubovčík).

Kurz sa uskutoční od 10. do 13. októbra 2013 v Stredisku environmentálnej výchovy SAŽP Dropie (Zemianska Olča). Garantami podujatia sú doc. Ivan Baláž (FPV UKF v Nitre) a dr. Michal Ambros (Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre). V rámci kurzu budú preberané tieto témy:

- Prehľad drobných zemných cicavcov Slovenska.
- Drobné zemné cicavce Žitného ostrova.
- Klasifikácia drobných zemných cicavcov (systematická a ekologická).
- Určovanie drobných cicavcov na základe determinačných kľúčov.
- Metódy výskumu (odchyty) drobných zemných cicavcov.
- Technika v terénnej teriológii (sklápacie a živolovné pasce, inštrumenty potrebné pri spracovaní odchytených jedincov drobných cicavcov, terénny protokol...).
- Chránené a európsky významné druhy drobných cicavcov).

Výbor SZS sa bude snažiť, aby cena kurzu bola symbolická, dostupná najmä študentom a s osobitným zvýhodnením pre členov SZS s uhradeným členským príspevkom za rok 2013.